

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Obnova sídliskového a školského dvora „Agátka“

Dvory sídliska ako park, niekde les; zároveň bežecký okruh. Šach v tieni alebo stolný tenis medzi stromami. Čítanie kníh na lúke alebo pri vode. Jazero v lete, klzisko v zime. Areál ako veľké športovisko alebo detské ihrisko. A odtiaľ šmykľavkou rovno do parku. Všetko je prepojené navzájom. Pešo alebo na bicykli. Stojany sú všade.

1/ Cieľ

V našom návrhu pracujeme s potenciálom územia, prepájame zanedbané územia a do parku prinášame nový program a aktivity vedúce k pritiahnutiu širokého spektra obyvateľov počas celého dňa. Územie prepájame komunikačne (chodníky a cyklochodníky), funkčne (pavilóny) a používame jednotné tvaroslovie plôch, prvkov a mobiliáru. Implementujeme opatrenia na zvýšenie bezpečnosti územia, na udržateľnosť a na adaptačné riešenie na zmenu klímy. Cieľom nášho návrhu je vytvoriť nový verejný priestor územia sídliska využiteľný počas celého roka.

A/ Relax zóna

Charakteristické členenie centrálnej časti zóny do štvorcov zachováваме, okrajové línie workoutového ihriska v strede dorovnáваме. Rôzne šírky chodníkov zjednocujeme, labyrint navrhujeme revitalizovať. Prvky vo fit zóne nanovo rozmiestňujeme na kruhové EPDM podložky, ev. je možné použiť prírodný povrch (mlát). Priestor medzi prvkami dopĺňame stromami a lavičkami. Veľké detské ihrisko redizajnujeme a prvky rovnomerne rozmiestňujeme. Ako povrch pod prvkami odporúčame mlát alebo štrk. Pôvodné stromy zachováваме, plochy medzi prvkami primerane dopĺňame novými stromami a lavičkami. V centrálnej časti ihriska umiestňujeme tienenie - pavilón (ľahká strecha na stĺpoch), s mobiliárom a pitnou fontánkou. Druhú pitnú fontánku navrhujeme medzi workoutovým ihriskom a fit zónou. Z nových prvkov detského ihriska navrhujeme „liany“ - konštrukciu s husto rozmiestnenými lanami na hojkanie alebo konštrukciu s vodnou hmlou. Chodník oddeľujúci fit zónu od centrálnej zóny s workoutovým ihriskom navrhujeme ev. doplniť pergolami a osadiť popínavými rastlinami.

B/ Areál základnej školy Spartakovská

Areál školy zo severu a zo západu prepájame s areálom parku. Vstupnú časť od parku navrhujeme ako námestie so športovými prvkami (skákacie prvky, kalčeto, stolný tenis) a dopĺňame stojanmi na bicykle, mobiliárom a pitnou fontánkou. Športové plochy školského areálu revitalizujeme. Navrhujeme bežecký okruh (200 m) pre 5 dráh a šprintérsku rovinku (100 m). Bežecká dráha plynulo prechádza do školského námestia a prepája školský okruh s prírodným bežeckým okruhom v parku. Z vnútornej strany školského bežeckého oválu navrhujeme korčuliarský inline okruh (175 m), ihrisko pre minifutbal a hádzanú a volejbalové ihrisko. Z vonkajšej strany navrhujeme doskočisko a pri svahu veľké detské ihrisko. Svah spevňujeme formou betónového hľadiskového sedenia. V juho-západnej časti areálu umiestňujeme basketbalové a volejbalové ihrisko oddelené stupňovitým sedením (tribúnou) a dve streetbalové ihriska. Vedľa nich v južnej časti areálu školy umiestňujeme záhony na pestovateľské práce a ovocný sad pre potreby školy. Druhý ovocný sad (jablone) navrhujeme medzi škôlkou a bežeckým oválom. Nástupný priestor pred hlavným (východným) vstupom do školy rozširujeme a predlžujeme až po budovu školy. Navrhujeme ho ako verejný a zároveň športový priestor s využitím počas celého dňa (časť námestia s vyznačením streetbalového ihriská) a z časti ako záhradu so stromami. Veľkosť nástupnej plochy sa zväščuje na dvojnásobok. Z mobiliáru tu umiestňujeme lavičky, stojany pre bicykle pre verejnosť a pitku. Hlavný vstup školy revitalizujeme, dopĺňame krytými stojanmi pre bicykle, hracími prvkami a stolmi pre stolný tenis. Koncovú uzavretú časť vstupného námestia koncipujeme ako letnú školu s prírodným povrchom a stupňovitým sedením (prednášky) v rámci svahu. Svah zahusťujeme stromami.

C/ Verejný park

Cieľom revitalizácie parku je vytvorenie nového verejného priestoru sídliska ako miesta na trávenie času pre rôzne vekové skupiny počas celého dňa. Existujúce chodníky zachováваме, zároveň park doplníme novými chýbajúcimi prepojeniami. Hlbokú ulicu prepájame so školou novým chodníkom v prevedení šprintárskej dráhy (100 m). Zároveň areál chodníkmi členíme do menších celkov, ktorým pridávame nový program. V areáli rozmiestňujeme jednotlivé prvky (atraktory), vedúce k pritiahnutiu rôznych vekových a sociálnych skupín počas celého dňa. V severnej časti k sánkovaciemu kopcu umiestňujeme veľké jazero s fontánou, ktoré v zime slúži ako klzisko. Ďalej tu rozmiestňujeme otvorené pavilóny s rôznymi funkciami (stolové hry, čítanie, diskusia), jeden pavilón ako ľahkú nosnú konštrukciu (hojdačky, hojdacie siete, tienenie, pítka, popr. petang) a pavilón s kaviarňou (reštauráciou). Park je na vybraných miestach doplnený záhonmi kvetov (ruže, tulipány, okrasné trávy). Park spolu s areálom školy vytvára jeden celok. Svah sánkovacieho kopca je okrem nových schodísk prepojený s parkom aj dvoma šmýkľavkami (popri schodiskách) a lanovkou.

D/ Kopec „Agátka“

Detské ihrisko v južnej časti areálu revitalizujeme, umiestňujeme ho na kruhový pôdorys s prírodným povrchom a presúvame ho bližšie ku kopcu. Ihrisko napájame prírodnými chodníkmi na okolité komunikácie. Priestor doplníme stromami, záhonmi kvetov a stojanmi na bicykle. Svah kopca spevňujeme, od lávky z Hlbokej ul. navrhujeme spevnený chodník na kopec - schodisko a rampu. Chodník na kopec s prírodným povrchom, doplnený prírodnými schodmi navrhujeme aj v mieste vyšliapaného chodníka od strany ihriska. Priestor kopca čistíme od kríkov, stromy na vrchu prieriedujeme. Uličku medzi kopcom a zimným štadiónom navrhujeme z hľadiska bezpečnosti rozšíriť, vyčistiť od krovinatej zelene a osvetliť.

E/ Dvory pri ulici Vladimíra Clementisa

Plochy dvorov revitalizujeme, prepájame novými chodníkmi s prírodným povrchom a doplníme mobiliárom. Parkoviská v návrhu rozširujeme, detské ihrisko presúvame severnejšie a napájame ho na okolie. Plochu druhého dvora doplníme veľkým pieskoviskom. Trávnaté plochy pri chodníkoch doplníme záhonmi a bedmintonovým ihriskom. Plochy dvorov v primeranej miere doplníme stromami. Chodníky spájajúce kopec s námestím pred školou revitalizujeme, doplníme oddeleným cyklochodníkom, resp. rampou.

2/ Bezpečnosť

Naším cieľom je ponechať areál čo najviac prehľadný, vyvarujeme sa vysádzaniu zelene a kríkov zamedzujúcemu voľný výhľad a vedúcemu k zníženiu pocitovej bezpečnosti obyvateľov pri prechode kritickým územím. Na dosadbu navrhujeme stromy s vyššími korunami vytvárajúcimi tieň, zároveň ponechávajúcimi územie odspodu prehľadné. Kritické miesta navrhujeme rozšíriť a vyčistiť od kríkov. Medzi plotom školy a parkom navrhujeme namiesto zelene a kríkov mlátový povrch ako súčasť bežeckého okruhu, lavičky presúvame na druhú stranu chodníka. Naším bezpečnostným opatrením je vytvorenie celistvého územia pre všetky vekové skupiny obyvateľov tak, aby bolo počas dňa čo najdlhšie využívané. Tak isto v rámci bezpečnosti navrhujeme rekonštrukciu objektu predajne medzi školou a ul. Vladimíra Clementisa.

3/ Mobiliár

V celom areáli navrhujeme jednotný dizajn lavičiek. Pracujeme so základnými tvarmi „I, L, X, C“ a ich kombináciami. Fit zónu a detský pavilón v parku doplníme bodovými lavičkami - betónovými „pňami“. Na kríženíach chodníkov a iných exponovaných miestach navrhujeme umiestniť odpadkové koše. Na vytipovaných miestach v celom areáli rozmiestňujeme stojany na bicykle. Areál odporúčame osadiť lampami so zníženou spotrebou energie.

4/ Povrchy

Ako povrch chodníkov navrhujeme asfalt, nové chodníky a časť starých navrhujeme pokryť prírodným povrchom (mlátom). Povrch cyklochodníkov je asfalt (resp. farebný asfalt). Ako povrch športových plôch

navrhujeme EPDM, asfalt a mlát. Povrchom bedmintonových ihrísk je tráva. Ako povrch basketbalového ihriska nástupnej plochy pred školou je asfalt v rámci námestia.

5/ Riešenie na dopad zmeny klímy

V rámci opatrení na dopad zmeny klímy okrem zvýšenia podielu stromovej pokrývky a dodatočného zahustenia vybraných lokalít stromami navrhujeme nové chodníky s prírodným povrchom (mlátom) a tiež nahrádzame asfalt vybraných existujúcich chodníkov v parku týmto povrchom. Okrem menšieho prehrievania oproti asfaltovým povrchom sú tieto chodníky súčasťou siete bežeckého okruhu. Tak isto nové povrchy nástupnej plochy pred školou navrhujeme doplniť mlátom a zhlukom stromov, vedúcemu k zníženiu teploty územia. Areál parku dopĺňame novými vodnými plochami.

6/ Manažment dažďovej vody

V rámci manažmentu dažďovej vody navrhujeme opatrenia pre zadržiavanie dažďovej vody a jej opätovné využitie. Navrhujeme rezervoár (B20) - jazierko s dažďovou záhradou v severnej časti areálu školy na zachytávanie vody zo školského svahu a jej vsakovanie, resp. opätovné použitie na závlahu. V rámci rekonštrukcie vnútorného dvora (B7) školy navrhujeme jazierko pre zachytávanie vody zo žlabov striech a jej využitie na závlahu areálu školy a malé jazierko vo vstupnej časti školy, v tzv. „letnej škole“. Tiež navrhujeme vytvorenie vegetačnej steny z popínavých rastlín na západnej fasáde objektu novej škôlky za účelom zvýšenia výparu a realizácie zelenej strechy so zachytávaním vody zo strechy objektu. Ako možnosť navrhujeme využitie striech nových pavilónov v parku na zachytávanie vody a jej využívanie na závlahu záhonov.

7/ Zeleň

Riešené územie sme rozdelili do jednotlivých zón. Vzhľadom na charakter územia sa vyhýbame výsadbe kríkov zamedzujúcich voľný pohľad územím. Na vybraných miestach (kríženia chodníkov, okolie pavilónov, detské ihriska) navrhujeme záhony kvetov (tulipány, ruže, trvalky, okrasné trávy). Vzhľadom na už existujúcu výsadbu a skladbu stromov navrhujeme jednotlivé vybrané sektory doplniť stromami podľa charakteru daného miesta a jeho lokalitného program a koncipovať územie ako park s rozmanitou skladbou stromov. Iné miesta ponechávame v pôvodnom stave kvôli zachovaniu voľných priestranstiev, lúk. Vznikajú tak prirodzene zatienené priestory s intímnejším charakterom (okolie pavilónov v strede parku) v kontraste s presvetlenými plochami (sánkovací kopec a južná časť parku). V okolí detských ihrísk vysadením nových stromov pocitovo oddeľujeme tieto priestory od komunikácii a parkovísk a vytvárame intímnejší charakter. Charakteristické členenie okolia nového workoutového ihriska je potrebné revitalizovať, dizajn opakujúcich sa zelených plôch zjednotiť. Okolo stromov navrhujeme kombinácie okrasných tráv a kvetov. Plochy medzi obytnými domami sídliska revitalizujeme a podľa uváženia dopĺňame stromami. Vznikajú tak tienené, zároveň však prehľadné dvory. Školský svah navrhujeme spevniť a doplniť stromami. V severnej časti školského svahu sme navrhli jazierko pre manažment dažďovej vody s vysokými trávami v jeho okolí. Dvor pred školou revitalizujeme a časť dopĺňame zhlukom stromov nižšieho vzrastu. Líniovú zeleň po obvode oplotenia školského dvora dopĺňame.

--

Taxóny na dosadbu: Javor mliečny (*Acer platanoides*), Javor mliečny guľovitý (*Acer platanoides* Globosum), Javor Babyka a jeho kultivary (*Acer Campestre* „Red Shine“, „Elsrijk“, „Nanum“), Dub Červený (*Quercus rubra*), Dub Letný (*Quercus robur*), Lipy, okrasné čerešne *Prunus serulata* „Shirofugen“, *Prunus serrulata* „Kanzan“, *Prunus serrulata* „Shimidsu“, druhy jabloní (*Malus* „Eleyi“, M. „Royalty“, M. „Red Sentinel“...), Ginko dvojľaločné (*Ginkgo biloba*), Ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendron tulipifera*), Judášovec strukový (*Cercis siliquastrum*). Záhony: Medvedí cesnak (*Allium ursinum*), tulipány (*Tulipa*), ruže (*Rosa*), Pakost (*Geranium himalayense*), Astra (*Aster amellus*), Rudbekia (*Rudbeckia fulgida*)... Popínavky: Brečtan (*Hedera helix*), resp. kombinácia niekoľkých kultivarov brečtanu, tiež náročnejšie Popínavé ruže (*Rosa*), Akébia (*Akebia quinata*)... Vysoké trávy: Imperáta (*Imperata cylindrica* 'Rubra'), Kavyľ (*Stipa tenuissima*), Pampová tráva (*Cortaderia selloana*)